

Vergaderjaar 2012–2013

33 649

Initiatiefnota van het lid Van Veldhoven over energiebesparing in een oogopslag

Nr. 2

INITIATIEFNOTA

Energiebesparing in één oogopslag!

De energietransitie heeft gevolgen voor onze economische concurrentiepositie, nu en in de toekomst. Het verbruik en opraken van fossiele brandstoffen is de oorzaak van onze belangrijkste uitdaging op milieugebied. Premier Mark Rutte beloofde met zijn pamflet «GroenRechts» in energie innovatie te investeren en kerncentrales aan te leggen. Maxime Verhagen zou via Green Deals grote stappen vooruit te zetten, maar wilde af van een apart doel voor energiebesparing.

Energiebesparing in Nederland schiet niet op, stelde de Algemene Rekenkamer¹. Geen energietransitie dus, maar een fossiele stilstand.

Een andere aanpak is nodig voor energiebesparing!

Het tempo van energiebesparing moet nu omhoog, en snel. Daarvoor hoeven we het wiel niet opnieuw uit te vinden. In de Wet milieubeheer en het bijbehorende Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna: het Activiteitenbesluit) staat bijvoorbeeld voor middelgrote verbruikers al de verplichting om energiebesparende maatregelen te nemen die je in 5 jaar kan terugverdienen.²

¹ Rapport Energiebesparing: ambities en resultaten, Algemene Rekenkamer, 2011.

² Artikel 2.15, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer luidt: Degene die de inrichting drijft neemt alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder of alle energiebesparende maatregelen die een positieve netto contante waarde hebben bij een interne rentevoet van 15%.

Uit doorlichtingen van gemeenten blijkt dat veel instellingen en bedrijven mogelijke rendabele besparende maatregelen niet hebben genomen.³ In veel gevallen heeft het onderwerp een lage prioriteit, en ook is er vaak sprake van een kennisachterstand. De bestaande verplichting uit de wet lijkt dus een papieren verplichting te zijn geworden, die door de algemene strekking moeilijk na te leven en te handhaven valt. Het gaat dan om bedrijven en instellingen met een relatief groot energiegebruik, zoals middelbare scholen, grote zorginstellingen, supermarkten en kantoren.

Dit terwijl energiebesparingsmaatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder economisch rendabel zijn. Uit een onderzoek in 2010⁴ en onderzoeken in het kader van de lokale klimaatagenda⁵ blijkt dat gemiddeld genomen zo'n 20% energiebesparing per bedrijf of instelling gerealiseerd kan worden als ze de mogelijke maatregelen wel nemen. Bij een instelling met € 100.000,- energielasten komt dat neer op € 20.000 besparing per jaar. Omdat het gaat om maatregelen die zich snel terugverdienen, leidt dit netto op middellange termijn juist tot extra kostenbesparingen. Als dit laaghangend fruit beter in beeld gebracht en geplukt kan worden, kan volgens recent onderzoek een zeer forse besparing gerealiseerd worden, van ca. 47 PJ. Dit komt overeen met het energiegebruik van zo'n 500.000 huishoudens of 3 miljoen ton CO₂ per jaar.

De indiener stelt in deze initiatiefnota een aantal praktische wijzigingen voor om de bestaande bepalingen uit het Activiteitenbesluit⁶ toe te spitsen op een standaardlijst met de belangrijkste kansen voor besparing. Zo weten bedrijven en instellingen snel waar ze aan toe zijn en kan de gemeente of provincie makkelijk handhaven. Doordat die handhaving zich voor deze sectoren dan beperkt tot die erkende standaardlijst krijgt de nu abstract geformuleerde eis voor veel bedrijven een heldere vertaalslag. Daarmee kunnen gemeenten en provincies ook stoppen met veel van de honderden onderzoeken die nu jaarlijks worden opgelegd, wat een forse reductie in de lasten met zich mee zou brengen. De handhaving kan zich voor deze instellingen toespitsen op het controleren of de maatregelen van de lijst feitelijk genomen zijn. Dat voorkomt ook de rechtsongelijkheid die nu kan ontstaan omdat gemeenten verschillend omgaan met de regels.

In deze initiatiefnota wordt kort uitgelegd hoe dit systeem zou kunnen werken, en wordt een voorzet gedaan voor de mogelijke uitwerking daarvan via wijzigingen van het Activiteitenbesluit. Dit is vooral bedoeld om de discussie hierover aan te jagen.

³ De onderzoeken zijn uitgevoerd door omgevingsdiensten en gemeenten, met name de DCMR Milieudienst Rijnmond, de dienst Bouw- en Milieutoezicht Amsterdam en de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

De resultaten zijn inzichtelijk via de volgende bronnen: http://www.dcmr.nl/nl/bedrijvenmilieu/duurzaamondernemen/energiebesparing/_/content/internet/nl/documents/doelgroepen/ondernemer/duurzaamondernemen/Energiebesparing.html (DCMR: dit gaat om projecten bij sectoren onderwijs, supermarkten, zorginstellingen, bouwmarkten, kantoren, koelhuizen)

<http://www.ozhz.nl/nieuws/071/Check-en-advies-energiebesparing-bij-zorginstellingen/> (OZH: dit gaat om projecten bij zorginstellingen)

<http://www.amsterdam.nl/gemeente/organisatie-diensten/dmb/dmb-digitaal/artikelen-0/artikelen-2012/digitaal-juli-2012/afdekking/> (Amsterdamse projecten bij supermarkten)

⁴ Energiebesparingspotentieel onder de wet milieubeheer, CE Delft 2010.

http://www.ce.nl/publicatie/energiebesparingspotentieel_onder_de_wet_milieubeheer/index.php?go=home.showHome

⁵ Verkenning mogelijke maatregelen voor Lokale Klimaatagenda, Elzenga, Tichelaar, Menkveld en Lensink (PBL/ECN, 2013)

⁶ Het Activiteitenbesluit is een Algemene Maatregel van Bestuur die valt onder de wet Milieubeheer.

De concrete uitwerking in beleid vraagt om een actualisatie van de maatregelen in goed overleg met gemeenten, provincies en bedrijven en instellingen die hiermee te maken krijgen. Daarbij kan ook worden gekeken naar flankerend beleid via de mogelijkheden die bijvoorbeeld het nieuwe Energiebesparingsfonds en de gemeentelijke subsidies bieden om een financieel steuntje in de rug te geven, maar dat valt buiten de kaders van deze nota.

Wat de indiener betreft kunnen en moeten we kansen op energiebesparing beter benutten. Daarvoor moeten we de bestaande regels kritisch tegen het licht op durven houden. Investerings om minder fossiele energie te gebruiken die snel een lagere energierekening opleveren zijn voor iedereen de moeite waard. Ze zijn goed voor zowel het klimaat als de economie.

Een heldere energiebesparingslijst zodat je weet waar je aan toe bent

In een lijst (ministeriele regeling)⁷ wordt opgesomd welke energiebesparende maatregelen per sector erkend worden en dus normaal gesproken binnen 5 jaar terug te verdienen zijn. Zo weten bedrijven in een oogopslag wat ze kunnen doen om aan de wet te voldoen.

Het gaat om maatregelen als een verbeterde afstelling van stookinstallaties, vervanging van verlichting en isolatie van leidingen die doorgaans redelijk gemakkelijk en snel zijn uit te voeren. Welke maatregelen meestal terug te verdienen zijn weten we vaak al zonder onderzoek te hoeven doen per geval. Dat staat namelijk opgesomd in de bestaande databank Energiebesparing en Winst van de overheid⁸. Deze geeft aan wat mogelijke energiebesparende maatregelen zijn met een indicatie van de terugverdientijd. Het gaat om de middelgrote energiegebruikers in sectoren de autobranche, de detailhandel, de horeca, hotels, houtbewerkende bedrijven, kantoren, metaal bewerkende bedrijven, opslag- en transportbedrijven, scholen, grote sportfaciliteiten, supermarkten, tankstations, zorginstellingen en zwembaden.

De maatregelen die zich binnen vijf jaar terugverdienen worden opgenomen in de nieuwe lijst, en regelmatig geactualiseerd door de regering in samenwerking met het EnergieCentrum van MKB Nederland en de VNG.

10 voorbeelden van maatregelen uit de databank Energiebesparing en Winst die binnen 5 jaar terugverdiend kunnen worden

1. Regeling verlichting daglichtafhankelijk
2. Energie-efficiënte TL-verlichting (hoogfrequent)

⁷ Voor een ministeriele regeling is een grondslag in de wet Milieubeheer nodig. Naar verwachting van de indieners kunnen de bestaande artikelen 8.40, 8.41 of 8.42 hiervoor dienen.

⁸ Overheidsorganisaties Rijkswaterstaat en InfoMil beheren deze databank met maatregelen:

De Databank Energiebesparing en Winst (Infomil/Rijkswaterstaat).

Deze lijst geeft voor een aantal sectoren een overzicht van mogelijke energiebesparende maatregelen. Daarbij wordt beschreven wanneer deze maatregelen toegepast kunnen worden, en wordt een raming opgegeven van de terugverdientijd, zoals die in een typerend geval geldt. Per maatregel is ook aangegeven of deze «altijd toepasbaar» is, of alleen in geval van een natuurlijk vervangingsmoment (renovatie, vernieuwing, verbouw).

De Uniforme leidraad Energiebesparing (Infomil/Rijkswaterstaat).

Het doel van deze leidraad is een uniforme en effectieve uitvoering van toezicht op energie-efficiëntieverbetering. Deze leidraad geeft een leidraad voor de uitvoering van energiebesparing in het kader van het Activiteitenbesluit. Dit betreft onder andere handvatten waarmee vastgesteld kan worden of een maatregel rendabel is binnen de criteria van dit Besluit.

De Handleiding Energiebesparingsonderzoeken (E16) (Infomil/ Rijkswaterstaat).

3. Afdekking van koel- en vriesmeubelen (supermarkten)
4. Monitoring van energiegebruik
5. Isolatie van CV-leidingen en appendages
6. Powermanagement op PC's
7. Frequentie-geregelde CV-pompen
8. HR (hoog-rendement)-ketel
9. Juiste afstelling automatische schuifdeuren
10. Energiezuinige buitenverlichting

Bij het actualiseren kan worden gekeken of het beste per sector of per functie (bijvoorbeeld verlichting, verwarming of koeling) kan worden aangegeven. Hier is aangesloten bij de vormgeving van bestaande databank Energie en Winst.

Grote maatregelen mag je op het logische moment nemen

Sommige maatregelen zijn meer ingrijpend, en het ligt voor de hand om deze plaats te laten vinden op natuurlijke vervangingsmomenten (renovatie, vernieuwing, nieuwbouw). De lijst geeft daarom aan welke maatregelen «doorgaans snel» inpasbaar zijn. De rest hoeft pas op een natuurlijk vervangingsmoment te worden uitgevoerd.

Geen verplicht onderzoek meer betekent lagere lasten voor bedrijven

Volgens een onderzoek van CE Delft⁹ worden er jaarlijks ca. 1.000 energiebesparingsonderzoeken opgelegd. Ervan uitgaande dat zo'n onderzoek gemiddeld € 5.000,- kost, komt dit neer op een jaarlijkse directe kostenpost van zo'n 5 miljoen euro. Daarnaast is er de administratieve lastendruk rondom deze opgelegde onderzoeken. Het overgrote deel van deze onderzoeken zal met dit voorstel komen te vervallen.

In tegenstelling tot nu mag de gemeente geen energiebesparingsonderzoek meer opleggen aan bedrijven die vallen onder een van de sectoren uit de energiebesparingslijst, zo lang de daaraan gekoppelde maatregelen getroffen worden. De belangrijkste mogelijke maatregelen voor deze bedrijven zijn immers al opgenomen in de lijst. Als je voldoet aan wat in de lijst staat voor jouw sector, ben je klaar. De handhaving van gemeenten en provincies zal zich grotendeels kunnen toespitsen op een check dat deze maatregelen getroffen zijn, en minder op het opleggen van onderzoeken. Het gaat hierbij onder andere om middelbare scholen, grote zorginstellingen, supermarkten en kantoren.

Afwijken van de lijst met een goede reden blijft mogelijk

Het is mogelijk dat door specifieke omstandigheden in een bedrijf ook de erkende maatregelen van de lijst daar niet haalbaar zijn. Zo kan gelden dat vanwege de aard van het gebouw waarin een bedrijf gevestigd is, of de specifieke activiteiten die er in worden uitgevoerd, realisatie van een bepaalde maatregel extra kosten met zich meebrengt en dan niet voldoet aan het criterium. Een ander voorbeeld is dat een inrichting gaat verhuizen of een gebouw wordt gesloten, waardoor een maatregel zich niet tijdig terug kan verdienen. Tot slot is het mogelijk dat een inrichting een alternatieve maatregel voorstelt, waarmee ze evenveel of meer energie kunnen besparen.

⁹ http://www.ce.nl/publicatie/energiebesparingsonderzoeken_bij_meldingsplichtige_bedrijven/744

Een instelling hoeft dus niet verplicht te worden om één of meer maatregelen van de lijst te nemen als hij kan onderbouwen dat hij ofwel een alternatieve maatregel neemt die evenveel of meer energie bespaart, of als hij aantoont dat in zijn specifieke situatie geen van de maatregelen op de lijst rendabel kan zijn. Zo wordt de ruimte gegeven om met reden gemotiveerd af te wijken van de erkende maatregelen in de lijst. Daarvoor moet de ondernemer of instelling natuurlijk wel een onderbouwing overleggen over de investeringskosten en te verwachten besparingen aan de gemeente of provincie, bijvoorbeeld met een offerte van een erkende installateur. De gemeente of provincie beoordeelt deze gegevens en kan dan kiezen om af te zien van de verplichting.

Een forse stimulans voor leveranciers van energiezuinig technieken.

Effectieve uitvoering van de bestaande verplichtingen voor energiebesparing, zal er toe leiden dat er minder wordt uitgegeven aan gebruik van energie, en wordt geïnvesteerd in energiezuinige technieken. Omdat het gaat om een groot besparingspotentieel, gaat het ook om substantiële investeringen. Dit betekent een forse stimulans voor bedrijven in de bouw en de installatiesector. Economisch onderzoek geeft aan dat investeringen in energiebesparing in de gebouwde omgeving veel omzet en duizenden banen kunnen opleveren voor toeleverende sectoren¹⁰.

Beslispunten initiatiefnota

In deze initiatiefnota worden beslispunten aan de Kamer voorgelegd. De Kamer wordt verzocht in te stemmen met de volgende voorstellen, waarin de regering wordt verzocht om:

1. De maatregelen uit de databank Energiebesparing en winst in goed overleg met provincies, gemeenten en het bedrijfsleven te actualiseren;
2. Een nieuwe ministeriele regeling op basis van de Wet milieubeheer op te stellen, met daarin een standaardlijst van erkende energiebesparende maatregelen per sector, op basis van de geactualiseerde databank Energiebesparing en winst;
3. Het Activiteitenbesluit te wijzigen, zodat handhaving van de verplichting om energie te besparen voor de desbetreffende sectoren toegespitst wordt op de nieuwe standaardlijst en aan de inrichtingen binnen die sectoren die hieraan voldoen, geen onderzoek kan worden opgelegd;
4. Met provincies en gemeenten af te spreken om de handhaving van de Wet milieubeheer toe te spitsen op een check op basis van de standaardlijst, dit te benoemen als basistaak van RUD's en de circulaire Energie in de milieuvergunning uit 1999 hierop te actualiseren;
5. De mogelijkheden voor flankerend beleid zoals het voorgenomen energiebesparingsfonds waar mogelijk te laten aansluiten op deze energiebesparingsmaatregelen.

Financiële consequenties

De voorgestelde wijzigingen zullen geen structurele gevolgen hebben voor de financiën van de Rijksoverheid. Provincies (in de vorm van Gedeputeerde Staten) en gemeenten (in de vorm van het College van Burgemeester en Wethouders) zijn het bevoegd gezag ten aanzien van de Wet milieubeheer. Omdat de bestaande handhaving door deze voorstellen

¹⁰ SEO, in opdracht van het ministerie voor Infrastructuur en Milieu, Bouwen en banen, 2012.

juist eenvoudiger wordt, zullen de kosten hiervoor niet stijgen ten aanzien van de bestaande situatie.

De verplichting om energiebesparende maatregelen met een terugverdiendtijd van 5 jaar te nemen is reeds in het Activiteitenbesluit verankerd.¹¹ Waar deze nog niet wordt nageleefd en het besluit met de wijzigingen beter kan worden gehandhaafd, kan er sprake zijn van extra investeringen voor de bedrijven of organisaties in kwestie. Binnen 5 jaar zullen deze investeringen, gelet op de korte terugverdiendtijd, een besparing opleveren. Het beter afstemmen van de bestaande mogelijkheden om belastingkorting te verlenen voor investeringen in energiebesparing op deze verplichtingen, kan leiden tot een nog verdere beperking van de terugverdiendtijd.¹²

De administratieve lasten voor de bedrijven of organisaties die zich reeds aan de wet houden, nemen af omdat de mogelijkheid om een onderzoek op te leggen vervalt.

¹¹ Namelijk in artikel 2.15, eerste lid, van het Activiteitenbesluit.

¹² Bijvoorbeeld het Energiebesparingsfonds

concept wijziging tekst Activiteitenbesluit

Hieronder is het in de nota omschreven voorstel voor een aanpassing in de implementatie van de Wet Milieubeheer door een wijziging in het bijbehorende Activiteitenbesluit concreet uitgewerkt in de vorm van mogelijke tekstwijzigingen op het geldende besluit. Dit is bedoeld als voorbeeld van hoe het besluit zou kunnen worden aangepast.

Onderliggende wijzigingsvoorstellen zijn nadrukkelijk niet uitputtend bedoeld en dienen slechts ter indicatie van hoe één en ander kan worden uitgewerkt in de bestaande regelgeving.

Wijzigingen in het beleid vragen ook om een actualisatie van de maatregelen uit de Databank Energiebesparing en Winst. In goed overleg met gemeenten, provincies, bedrijven en instellingen die hiermee te maken krijgen, krijgt de «lijst» voor de ministeriele regeling zo concreet handen en voeten.

Daarbij kan dan ook worden gekeken naar flankerend beleid – denk aan de mogelijkheden die het nieuwe Energiebesparingsfonds en gemeentelijke subsidieregelingen bieden voor een financieel steuntje in de rug bij de noodzakelijke investeringen, maar dat valt buiten de kaders van deze nota.

Tekstvoorstel voor aanpassing artikelen energiebesparing uit het Activiteitenbesluit

In onderstaande artikelen van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn (in het blauw en onderstreept) de concrete wijzigingen opgenomen.

Het betreft met name de artikelen 1.1 (begripsbepalingen), 2.15 (energiebesparing). In artikel 2.15 zijn de nieuwe bepalingen vet en onderstreept aangegeven (3a, 3b en 3c). Er wordt vervolgens artikelsgewijze toegelicht wat er gewijzigd wordt.

AFDELING 1.1 Begripsbepalingen, reikwijdte en procedurele bepalingen

In artikel 1.1 wordt het begrip «**Databank Energiebesparing en Winst: de door Onze Minister opgestelde databank met energiebesparende maatregelen**» in de lijst met begrippen ingevoegd en het begrip «**Sector: een bedrijfstak waarvoor de Databank Energiebesparing en Winst aangeeft welke energiebesparende maatregelen voldoen aan artikel 2.15, eerste lid.**»

In artikel 1.2 wordt de begripsbepaling voor inrichting type A verduidelijkt door energiegebruik expliciet op te nemen. **h. «waar minder dan 50.000 kWh elektriciteit en minder dan 25.000 m³ aardgasequivalenten per jaar wordt verbruikt».**

In de bestaande tekst is de indeling in type inrichting A, B of C gekoppeld aan de mate van milieubelasting, uitgedrukt in criteria zoals bijvoorbeeld het aantal parkeerplaatsen. Omdat nu energiebesparing hier echter niet genoemd wordt, betekent dit dat een klein deel (ongeveer 20%) van de type A-bedrijven als minder milieubelastend worden gezien, terwijl daar juist wel sprake is van een hoog energiegebruik. Omdat deze bedrijven wel de energiebesparingsverplichtingen gelden van artikel 2.15, werkt deze definitie verwarrend voor zowel de bedrijven als het bevoegd gezag. Met deze wijziging wordt aangesloten bij de bestaande grenswaarde uit artikel 2.5, lid 4, zodat de definitie consistent is met de paragraaf van het

besluit over energiebesparing. Voor bedrijven die minder energie gebruiken geldt geen meldplicht.

AFDELING 2.6 Energiebesparing

Artikel 2.15

1. Degene die de inrichting drijft neemt alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder of alle energiebesparende maatregelen die een positieve netto contante waarde hebben bij een interne rentevoet van 15%.
2. Indien aannemelijk is dat niet wordt voldaan aan het eerste lid, kan het bevoegd gezag degene die de inrichting drijft waarvan het energieverbruik in enig kalenderjaar groter is dan 200.000 kilowatt uur aan elektriciteit of groter is dan 75.000 kubieke meter aardgas-equivalenten aan brandstoffen, verplichten om binnen een door het bevoegd gezag te bepalen termijn, onderzoek te verrichten of te laten verrichten waaruit blijkt of aan het eerste lid wordt voldaan.
3. Indien uit het onderzoek, bedoeld in het tweede lid, blijkt dat niet wordt voldaan aan het eerste lid, neemt degene die de inrichting drijft de in het eerste lid bedoelde maatregelen binnen een door het bevoegd gezag te bepalen redelijke termijn.
- 3a. **Bij ministeriele regeling worden regels gesteld omtrent energiebesparende maatregelen ten aanzien van verschillende sectoren. De maatregelen worden opgenomen in de databank energiebesparing en winst. Onder energiebesparende maatregelen als bedoeld in het eerste lid, worden in ieder geval de voor die inrichting relevante maatregelen als opgenomen in de databank energiebesparing en winst verstaan**
- 3b. **In afwijking van het eerste lid is een op een inrichting van toepassing zijnde maatregel als bedoeld in lid 3a niet van toepassing op degene die een inrichting drijft indien diegene aan het bevoegd gezag in redelijkheid kan aantonen dat die maatregel in zijn inrichting geen terugverdientijd van vijf jaar of minder of een positieve netto contante waarde bij een interne rentevoet van 15% heeft. Het bevoegd gezag neemt hieromtrent een besluit en stelt de drijver van de inrichting hiervan schriftelijk op de hoogte.**
- 3c. **Het onderzoek, bedoeld in het tweede lid, wordt niet opgelegd aan een inrichting behorend tot een sector ten aanzien waarvan maatregelen zijn opgenomen in de Databank Energiebesparing en winst.**
4. Het eerste lid is niet van toepassing indien het energiegebruik in de inrichting in enig kalenderjaar kleiner is dan 50.000 kilowatt uur aan elektriciteit en kleiner is dan 25.000 kubieke meter aardgasequivalenten aan brandstoffen.
5. Het eerste lid is niet van toepassing op een inrichting waarop de verboden, bedoeld in artikel 16.5, eerste lid, van de wet, betrekking hebben en op een inrichting als bedoeld in artikel 15.51, eerste lid, van de wet.

Artikelsgewijze toelichting

Hieronder volgt een artikelsgewijze toelichting bij de tekstsuggesties ter aanpassing van de van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Uiteraard is het onmogelijk de bestaande toelichting van het besluit aan te passen en zal de toelichting bij het wijzigingsvoorstel gebruikt dienen te worden bij een interpretatie van de wijzigingen, maar hieronder wordt in ieder geval

een illustratie geschapt van de bedoeling van de hierboven voorgestelde wijzigingen.

Artikel 2.15

Lid 3a (maatregelen nemen uit Energiebesparing en Winst)

Dit nieuwe lid regelt dat energiebesparende maatregelen per sector benoemd worden in een nieuwe Ministeriële Regeling. Het gaat om maatregelen die normaal gesproken binnen 5 jaar terug te verdienen zijn in de sector waartoe de inrichting behoort¹³.

In principe krijgen via dit lid en de daarmee samenhangende regeling de verplichting uit het eerste lid voor veel inrichtingen praktische handen en voeten.

Voor de implementatie van maatregelen stelt het bevoegde gezag aan het bedrijf een redelijke implementatietermijn voor. Deze moet zijn gebaseerd op wat in redelijkheid haalbaar is voor de inrichting, Hierbij geldt dat maatregelen als een verbeterde afstelling van stookinstallaties, vervanging van verlichting en isolatie van leidingen doorgaans redelijk gemakkelijk en snel zijn uit te voeren. Andere maatregelen zijn meer ingrijpend, en het ligt dan meer voor de hand om deze plaats te laten vinden op natuurlijke vervangingsmomenten (renovatie, vernieuwing, nieuwbouw).

De Databank Energiebesparing en Winst geeft in principe aan welke maatregelen «doorgaans snel» inpasbaar zijn, en welke alleen op een natuurlijk vervangingsmoment.

Lid 3b (gemotiveerd afwijken van Energiebesparing en Winst)

Voor de maatregelen uit de Ministeriële Regeling geldt dat deze doorgaans in een inrichting uit de betreffende sector haalbaar zijn binnen de criteria van het eerste lid.

Het is echter denkbaar dat door specifieke omstandigheden in een inrichting de maatregelen daar niet haalbaar zijn binnen deze criteria. Zo kan gelden dat vanwege de aard van het gebouw waarin een bedrijf gevestigd is, of de specifieke activiteiten die er in worden uitgevoerd, realisatie van een bepaalde maatregel extra kosten met zich meebrengt en dan niet voldoet aan het criterium.

Een ander voorbeeld is dat een inrichting gaat verhuizen of dat gebouw wordt gesloten, waardoor een maatregel zich niet op tijd terug kan verdienen. Tot slot is de situatie denkbaar dat een inrichting een alternatieve maatregel voorstelt – bijvoorbeeld omdat ze energiebesparing willen realiseren met een langere terugverdientijd dan de 5 jaar die minimaal vereist wordt op grond van lid 1.

Dit lid biedt in deze gevallen de ruimte voor het bevoegd gezag (de gemeente of provincie) om in dergelijke situaties gemotiveerd toe te staan dat wordt afgeweken van het gestelde in lid 1a. Dit vereist dat de drijver van de inrichting specifieke, onderbouwde gegevens overlegt over de investeringskosten en te verwachten besparingen van de betreffende maatregel(en) aan het bevoegde gezag. Hierbij kan de drijver van de

¹³ Bij het vormgeven van de regeling kan worden bekeken of dit per sector of per functie gebeurt (bijvoorbeeld verlichting, verwarming of koeling). Hier is aangesloten bij de vormgeving van bestaande databank Energie en Winst.

inrichting ook de gelijkwaardigheid van eventuele alternatieven onderbouwen. De drijver van de inrichting kan hierbij bijvoorbeeld gebruik maken van een offerte van een erkende installateur.

Een instelling is dus niet verplicht om één of meer maatregelen van de lijst te nemen als hij kan onderbouwen dat hij ofwel een alternatieve maatregel neemt die evenveel of meer energie bespaart, of als hij aantoont dat in zijn specifieke situatie geen van de maatregelen op de lijst rendabel kan zijn.

Het bevoegde gezag beoordeelt deze gegevens dan naar de criteria als genoemd in het eerste lid, en legt indien blijkt dat de maatregelen in het specifieke geval niet aan de criteria voldoen, de betreffende maatregelen niet aan de inrichting op. Dit wordt schriftelijk aan de drijver van de inrichting mede gedeeld.

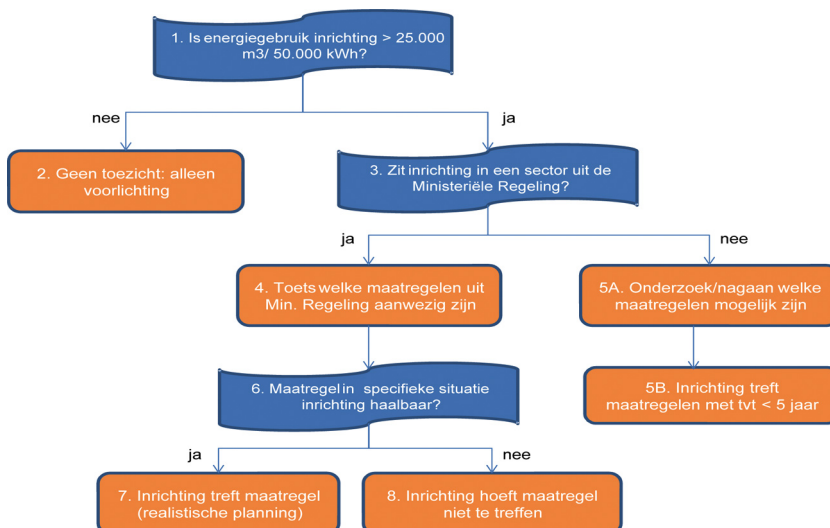
lid 3c (niet opleggen energiebesparend onderzoek bij bedrijfstakken vallend onder Energiebesparing en Winst)

Op grond van dit lid mag het bevoegde gezag geen energiebesparingsonderzoek meer opleggen aan inrichtingen die vallen onder een van de sectoren uit waarvoor maatregelen zijn opgenomen in de Ministeriële Regeling, mits deze maatregelen door de drijver van de inrichting genomen zijn. Handhaving door het bevoegd gezag beperkt zich dus in deze gevallen tot een toets of deze maatregelen zijn genomen.

Een uitzondering vormen situaties waarin een inrichting activiteiten ontplooit waarvoor in Energiebesparing en Winst geen maatregelen zijn opgenomen. Het moet daarbij natuurlijk dan gaan om activiteiten met een substantieel energiegebruik, zoals omschreven in de criteria van lid 1.

Als de drijver van een inrichting niet alle bekende maatregelen neemt met een terugverdientijd van vijf jaar of minder of met een positieve netto contante waarde, terwijl voor de sector waarin die inrichting zich bevindt wel maatregelen zijn erkend in de lijst, en ook geen beroep doet op lid 3b, zal ten aanzien van die inrichting geen onderzoek hoeven plaatsvinden. Er is dan immers meteen duidelijk dat er erkende maatregelen zijn zoals bedoeld wordt in lid 1, die niet worden genomen.

stroomschema voorstellen energiebesparingsnota

Toelichting schema

1. De inrichting levert informatie aan over het energiegebruik. De gemeente toetst of dit onder of boven de gebruiksgrenzen uit het Activiteitenbesluit ligt: 25.000 m³ gas of 50.000 kWh elektriciteit. Het criterium komt ongeveer overeen met jaarlijkse energiekosten van € 20.000,-. Ter illustratie: een kleine middenstander, bijvoorbeeld een bakker of drogist, zal doorgaans ruim beneden deze grens vallen, een bedrijf met een hoog energiegebruik, zoals een supermarkt of warehouse, erboven.
2. Als energiegebruik beneden de grens ligt, toetst de gemeente niet of energiebesparende maatregelen genomen zijn. De gemeente kan natuurlijk wel voorlichting geven.
3. Bij inrichtingen met een energiegebruik boven de grens inrichting en gemeente of de inrichting valt onder een sector uit de Ministeriële Regeling. Dit zal waarschijnlijk meestal het geval zijn: de huidige databank Energiebesparing en Winst omvat al 14 sectoren waar bij benadering meer dan 90% deel onder valt. De maatregelen uit de Ministeriële Regeling worden vastgesteld door een commissie met vertegenwoordigers van bedrijven en overheden, en periodiek geactualiseerd.
4. De inrichting gaat na welke maatregelen uit de Ministeriële Regeling het al genomen heeft, en welke nog niet. De gemeente toetst dit. De gemeente vraagt het bedrijf om aan te geven wanneer de nog ontbrekende maatregelen worden getroffen.
5. In geval een inrichting niet behoort tot een sector uit de Ministeriële Regeling, geldt nog steeds de bestaande bepaling uit het Activiteitenbesluit. In principe moet het bedrijf in kwestie maatregelen nemen met een terugverdientijd van 5 jaar. Als daar twijfel over bestaat, en het energiegebruik boven de grens van 75.000 m³ gas of 200.000 kWh elektriciteit ligt, kan de gemeente de inrichting vragen om een energiebesparingsonderzoek en op basis daarvan handhaven.
6. Normaal gesproken zijn de maatregelen uit de Ministeriële Regeling haalbaar voor een inrichting uit de sector binnen de criteria uit het Activiteitenbesluit. Het kan echter zijn dat in een specifieke situatie bij een inrichting een maatregel toch niet haalbaar is. Gedacht kan worden aan een bedrijf dat gaat verhuizen, of een bedrijf dat gevestigd is in een monument. In dat geval geeft een bedrijf

gemotiveerd door aan de gemeente dat de betreffende maatregel niet haalbaar is. De gemeente toetst of de motivatie steekhoudend is, en bericht het bedrijf hierover.

7. De gemeente geeft de inrichting een realistische termijn om maatregelen te nemen. Hierbij wordt rekening gehouden met «natuurlijke vervangingsmomenten» zoals verbouwingen. Zo mogelijk sluit de gemeente aan op een planning die de inrichting zelf voorstelt.
8. De inrichting hoeft geen maatregelen te nemen die in haar specifieke situatie niet haalbaar zijn.